

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

30 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Timofti Vladimir
Țurcan Anatolie
Toma Nadejda

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpatul Rubahin Alexandr, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Central din 15 iulie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

*Rubahin Alexandr xxxxx, născut la xxxxx,
originar din orașul xxxxx, domiciliat xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.03.2020 – 15.07.2020;

Instanța de apel: 01.08.2020 – 21.10.2020;

Instanța de recurs: 20.01.2021 – 30.06.2021.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 15 iulie 2020, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Rubahin Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(2) Cod penal la 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Rubahin Alexandru în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 3 360 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Rubahin Alexandru

xxxxx, într-o perioadă de timp nestabilă și dintr-un loc nestabil a procurat ilegal o cantitate de analog al substanțelor stupefiante în cantitate nestabilă pe care ilegal o păstra fără scop de înstrăinare, pentru uz personal, iar la data de 13.11.2019, în perioada orelor 11.35-11.59 în procesul percheziției la domiciliul ultimului, amplasat pe adresa xxxxx, angajații de poliție au depistat și ridicat un dispozitiv pentru fumat format din fragmentul buteliei polimerice și din fragmentul foliei de staniol și trei fragmente a foliei de staniol cu depuneri de substanță de culoare cafenie.

Conform raportului de constatare nr.34/12/2-R-1180 din 22.11.2019, în depunerile de substanță de culoare cafenie, de pe suprafața fragmentului de butelie din polimer, depistate și ridicate la data de 13.11.2019 din locuința cet. Alexandru Rubahin, a.n. xxxxx, situat în mun. xxxxx, s-a depistat substanța MDMA(N)-2201 în cantitatea (masa uscată) 0,018 g. adică în proporții mari.

Conform scrisorii Comitetului Permanent de Control asupra Drogurilor din cadrul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale al RM cu nr.A07. PS-01 RG02-581 din 11.02.2019 substanța MDMA(N)-2201, reprezintă analog al substanței stupefiante 5F-4 MB, AR-PINACA care sunt incluse în Tabel Nr.1 „Substanțe stupefiante și substanțe psihotrope ne utilizate în scopuri medicale”, „Lista nr.2 substanțele psihotrope” aprobat de Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05.10.2004 și în Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Tarîța Adriana în numele inculpatului Rubahin Alexandru, care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea ce ține de încasarea cheltuielilor de judecată, cu dispunerea respingerii încasării din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondate.

În argumentarea apelului declarat, avocatul a invocat că plata expertizelor judiciare se face din contul bugetului de stat. Acestea sunt acțiuni procesuale țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii și sunt puse în sarcina părții acuzării. Efectuarea expertizei judiciare a fost dispusă în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate

În conformitate cu art.227 CPP, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal se plătesc din sumele alocate de stat.

Mai mult, Rubahin Alexandru este în imposibilitate financiară, conform art.229 alin.(1) (3) Cod de procedură penală, de a achita cheltuielile de judecată, luând în considerație situație economică și lipsa locurilor de muncă, nefiind angajat oficial în câmpul muncii, nu are un loc de muncă sau ocupație care să-i aducă un venit stabil de întreținere și plată a altor cheltuieli, ținând cont și de situația epidemiologică la momentul de față la nivel mondial. Are la întreținere mama care este pensionară.

De asemenea, în cadrul cauzei penale serviciile de asistență juridică a inculpatului Rubahin Alexandru au fost suportate de stat, fapt ce denotă încă o dată că are o stare materială precară.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2020, a fost respins apelul declarat, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, judecând cauza penală în privința lui Rubahin Alexandr, în latura admiterii solicitării încasării cheltuielilor pentru efectuarea rapoartelor de expertiză, instanța de fond nu a admis derogări de la procedura penală, ce ar conduce la casarea sentinței adoptate.

Instanța de fond corect a statuat că cheltuielile de judecată suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare în sumă totală de 3 360 lei, (raport de constatare tehnico-științifică nr.34/12/2-R-1180 din 22.11.2019 (f.d.26-29), raport de constatare tehnico-științifică nr.34/12/2-R-1179 din 25.11.2019 (f.d.46-47) urmează a fi încasare în beneficiul statului de la inculpatul Rubahin Alexandru.

În acest context, instanța de apel a notat că, potrivit art.227 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Potrivit art.227 alin.(2) Cod de procedură penală se indică clar că, cheltuielile judiciare cuprind sumele ...: 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Potrivit art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Art.229 alin.(2) Cod de procedură penală reglementează că, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

Potrivit art.229 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, instanța de apel a reiterat că, constatările tehnico-științifice în cazul judecat de după modificările operate la art.143 Cod de procedură penală, în vigoare din 09.02.2019, au fost efectuate la cererea organului de urmărire penală în conformitate cu prevederile art.142 alin.(1) Cod de procedură penală, care indică expres, că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sânt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii.

Prin urmare, sumele plătite sau care urmează a fi plătite experților pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică menționat, în conformitate cu art.227 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, constituie cheltuielile judiciare suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Instanța de apel, ținând cont de soluția de condamnare a inculpatului, adoptată pe caz, nu a constatat temeiuri de eliberare a inculpatului de la plata cheltuielilor judiciare pe caz, care sunt confirmate prin suma indicată în rapoartele de constatare tehnico-științifică din 22.11.2019 și 25.11.2019, anexate la materialele cauzei.

La caz, nu s-a constatat că inculpatul este în imposibilitate de a suporta plata cheltuielilor pe caz, că plata cheltuielilor judiciare ar influența asupra situației materiale a lui, ultimul este apt de muncă, nu este căsătorit și nu are persoane la întreținere, astfel că instanța de apel a constatat că cheltuielile judiciare în valoare de 3360 lei pentru petrecerea expertizelor efectuate după data de 09.02.2019, urmează a fi încasate din contul inculpatului Rubahin Alexandr.

În atare situație, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect și motivat a decis încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor judiciare efectuate după modificările operate prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, totodată avocatul nu a probat circumstanțele invocate, motiv pentru care apelul declarat în latura respectivă a fost respins ca nefondat.

5. Nefiind de acord cu soluțiile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare, inculpatul Rubahin Alexandr a declarat recurs ordinar, care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor adoptate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie scutit de la achitarea cheltuielilor judiciare suportate la caz, invocând argumente similare celor invocate în cererea de apel semnată de avocat (f.d.123).

Recurentul critică soluțiile adoptate de instanțele de fond, doar în parte ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare, argumentând că instanța nu a dat deplină eficiență prevederilor art.art.227, 229 Cod de procedură penală și neîntemeiat a admis solicitarea privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Susține că, luând în considerație situația economică și lipsa locurilor de muncă, nefiind angajat oficial în câmpul muncii, nu are un loc de muncă sau ocupație care să-i aducă un venit stabil de întreținere și plată a altor cheltuieli, ținând cont și de situația epidemiologică la momentul de față la nivel mondial, are la întreținere mama care este pensionară, care a fost prezentă în sala de judecată, este în imposibilitate financiară de a achita cheltuielile de judecată, moment la care instanța a evitat să se expună.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul reține că recurentul invocă ca temei pentru recurs pct. 6) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Având în vedere argumentele recursului, Colegiul penal relevă că sub aspectul acestui temei de casare, recurentul consideră că instanța de apel neîntemeiat a admis cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare suportate în speță pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/2-R-1180 din 22.11.2019 (f.d.26-29) și a raport de constatare tehnico-stiințifică nr.34/12/2-R-1 179 din 25.11.2019 (f.d.46-47), în sumă totală de 3 360 lei.

Analizând decizia contestată în raport cu argumentele recursului, prin care a fost invocat dezacordul recurentului cu soluția primei instanțe în partea încasării din contul inculpatului în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare, soluție ce a fost menținută de instanța de apel, Colegiul penal reține că instanțele de judecată la acest capitol au aplicat corect reglementările art.art.227-229 Cod de procedură penală, și întemeiat a admis cererea procurorului și a dispus încasarea din contul inculpatului Rubahin Alexandru în beneficiul statului, cheltuielile de judecată în sumă de 3 360 lei.

În acest context, Colegiul penal notează că, potrivit art.227 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Totodată, alin.(2) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Colegiul penal mai notează că, art.229 alin.(1), (3) Cod de procedură penală

stipulează că, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Prin urmare, se atestă acordarea posibilității instanțelor de judecată de a analiza și soluționa în fiecare caz concret chestiunea privind compensarea cheltuielilor judiciare. Or, potrivit art.229 alin.(2) Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreționar al instanței.

Din reglementarea dată rezultă că obligarea condamnatului de a recupera cheltuielile judiciare este o prerogativă a instanței de judecată, care este obligată de a stabili situația materială a inculpatului și doar atunci să hotărască dacă este posibil de a încasa aceste sume din contul inculpatului.

La caz, se atestă că instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a dispune încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, stabilind că inculpatul este apt de muncă, nu este căsătorit și nu are persoane la întreținere și că situația materială îi permite de a plăti aceste cheltuieli.

Totodată, Colegiul penal menționează că, potrivit modificărilor operate prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, a fost exclus al.(2) art.143 Codul de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat. Prin urmare, voința legiutorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile de efectuare a expertizelor. Astfel, scutirea condamnaților de la plata acestor sume urmează să reprezinte excepția, dar nu regulă.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal consideră justă concluzia primei instanțe privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în sumă de 3 360 lei, deoarece expertizele judiciare în speță de după 09.02.2018, au fost efectuate la cererea organului de urmărire penală în conformitate cu prevederile art.142 alin.(1) Cod de procedură penală și urmează a fi puse în sarcina inculpatului.

De asemenea instanța de recurs atestă faptul că criticile formulate de recurent, menționate în pct.3.2., 5.1. din prezenta decizie, au format deja obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o motivare argumentată, așa cum este indicat în pct.4.1. din prezenta decizie, motivare pe care instanța de

recurs o însușește și a cărei reiterare nu se mai impune.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală, iar temeiurile invocate de către recurent prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare.

Argumentele esențiale a recurentului au fost combătute în decizia instanței de apel, care la examinarea cauzei a respectat prevederile art.art.414 alin.(1), (5), 417 alin.(8) Cod de procedură penală, hotărârea adoptată cuprinzând motive clare pe care se întemeiază soluția, motivare pe care instanța de recurs ordinar o însușește integral reieșind din temeinicia acesteia, acțiune ce este conformă practicii CtEDO, expuse inclusiv în pct.37 al hotărârii *Albert c. România* din 16.02.2010.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Rubahin Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2020, în cauza penală privindu-l pe ***Rubahin Alexandr xxxxx***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 19 august 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda